

MODULE
6

UMM-UL-QUR'AN

(TAFSIR SURAH AL-FATIHAH)

Shaykh Hammad Lakhwi

CHAUTHI (4TH) AYAT

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

Hum madad
maangtay hain

aur

Sirf teri hi

Sirf tujh hi se

Hum ibaadat
kartay hain

CHAUTHI (4TH) AYAT

❖ Istihqaaq-e-dua'a

❖ Surah Fatihah ka khulasah

❖ نَعْبُدُكَ وَنَسْتَعِينُكَ: Hum teri ibaadat kartay hain aur tujh se madad maangtay hain

❖ اِيَّاكَ: Takeed ke liye istimaal hua hai

Jama' mutakallam ka seegha
kyun istimaal hua?

ALLAH AUR BANDON KA HAQ

Mua'dh bin Jabl رضى الله عنه ne bayan kia ke main Rasool Allah ﷺ ki sawaari par Aap ke peechay betha hua tha. Siwa kajawaa ke aakhri hissay ke meray aur Nabi Kareem ﷺ ke darmiyaan koi cheez haayel nahi thi. Nabi Kareem ﷺ ne farmaaya, Ay Mu'adh! Main ne arz kia 'Labbayk wa sa'dayki, ya Rasool Allah!'. Phir thori der Nabi Kareem ﷺ chaltay rahay. Phir farmaaya, Ay Mu'adh! Main ke arz kia 'Labbayk wa sa'dayki, ya Rasool Allah!'. Farmaaya, tumhain maloom hai ke Allah ka apnay bandon par kia haq hai? Main ne arz kia, Allah aur us ke Rasool ko zyada ilm hai. Farmaaya, Allah ka bandon par ye haq hai ke Allah hi ki ibaadat karain aur s ke saath kisi ko shareek na thehrayein. Phir Nabi Kareem ﷺ thori der chaltay rahay aur farmaaya, Ay Mu'adh bin Jabl! Main ne arz kia 'Labbayk wa sa'dayki ya Rasool Allah!'. Farmaaya, tumhain maloom hai ke jab banday ye kar lain tou un ka Allah par kia haq hai? Main ne arz kia Allah aur us ke Rasool ko zyada ilm hai. Farmaaya ke bandon ka Allah par ye haq hai ke wo unhain azaab na de. [Sahih Bukhari]

ALLAH TA'ALA PAR TAWAKKAL

Abdullah bin ‘Abbas رضى الله عنهما kehtay hain ke main aik din Rasool Allah ﷺ ke saath sawaari par peechay thay. Aap ne farmaaya: “Ay larhkay! Beshak main tumhain chand ehem baatein batla raha hun: Tum Allah ke ehkaam ki hifaazat karo, wo tumhari hifaazat farmaayega. Tou Allah ke huqooq ka khayal rakho, isay tum apnay saamnay paaoge. Jab tum koi cheez maangi tou sirf Allah se mango, jab tum madad chaacho tou sirf Allah se madad talab karo, aur ye baat jaan lo ke agar saari ummat bhi jama ho kar tumhaon kuch nafa’ pohanchanay chaahay tou wo tumhain us se zyada kuch bhi nafa’ nahi pohancha sakti jo Allah ne tumharay liye likh dia hai, aur agar wo tumhain kuch nuqsaan pohanchanay ke liye jama ho jaye tou us se zyada kuch nuqsaan nahi pohancha sakti ho Allah ne tumharay liye likh dia hai. Qalam utha liye gaye aur (taqdeer ke) saheefay khushk ho gaye hain.”

[Sunan Tirmidhi]

ALLAH TA'ALA KA KHAUF AUR US SE UMEED

تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

(Raaton ko) un ke pehloo bistaron se alag rehtay hain wo apnay Rabb ko pukaartay rehtay hain khauf aur umeed ki kefiyat main aur jo much hum ne unhain dia hai us main se (humari razajoi ke liye) kharch kartay hain.

[Surah as-Sajdah: 16]